

ลักษณะของผู้ป่วยและผลการรักษาโรค anorexia nervosa ในโรงพยาบาลศิริราช

นางสาวกวิตา ศรีเมธา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา Anorexia nervosa เป็นโรคที่พบได้น้อย แต่ปัจจุบันพบว่าอุบัติการณ์ของโรคนี้เพิ่มมากขึ้น ประเทศในซีกโลกตะวันตกมีการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและผลการรักษาโรคนี้อย่างแพร่หลาย ประเทศในแถบเอเชีย เช่น จีน และญี่ปุ่นก็เริ่มมีการศึกษาเช่นกัน การศึกษาวิจัยโรคนี้ในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อยมาก

จุดประสงค์ ต้องการศึกษาดังข้อมูลลักษณะของผู้ป่วยโรค anorexia nervosa ในเด็กและวัยรุ่นที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลศิริราช และผลของการรักษา

วิธีการทำวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมผู้ป่วยเด็กและวัยรุ่น (อายุไม่เกิน 18 ปี) ที่ได้รับการวินิจฉัย anorexia nervosa โดย DSM IV criteria ที่โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541- 2558 ซึ่งรวบรวมได้ทั้งหมด 12 ราย และได้ศึกษาข้อมูลผู้ป่วยจากเวชระเบียน โดยสิ่งที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาได้แก่ ลักษณะของผู้ป่วย เกณฑ์การวินิจฉัยโรค anorexia nervosa ในผู้ป่วย ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรค วิธีการรักษา ผลการรักษา ตลอดจนโรคที่พบร่วมและภาวะแทรกซ้อนในระยะยาว

ผลการวิจัย ผู้ป่วยทั้ง 12 ราย อยู่ในช่วงอายุ 12 ถึง 14 ปี ส่วนใหญ่มีผลการเรียนดี เป็นเพศชาย 1 ราย ที่เหลือเป็นเพศหญิง ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นชนิดที่มีการจำกัดอาหาร (restricting type) ปัจจัยทางด้านจิตใจและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเกิดโรคในผู้ป่วยบางราย การรักษาผู้ป่วยโรคนี้จำเป็นต้องให้การรักษาทั้งด้านโภชนาการ ภาวะแทรกซ้อนทางกาย และรักษาความเจ็บป่วยทางจิตใจของผู้ป่วยด้วย พบว่ามีผู้ป่วย 1 ราย เสียชีวิตจากภาวะแทรกซ้อนทางกาย ผู้ป่วยที่รอดชีวิตนั้นหายจากโรคนี้ ไม่มีใครกลายเป็นชนิดเรื้อรังหรือกลับเป็นซ้ำอีก ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคทางจิตเวชอื่นร่วมด้วย ได้แก่ โรคซึมเศร้า โรคจิตเภท และโรควิตกกังวล

สรุป โรค anorexia nervosa ส่งผลให้ผู้ป่วยมีภาวะทุพโภชนาการทางกายและจิตใจ ตลอดจนการเสียชีวิต ปัจจัยหลายอย่างส่งเสริมให้เกิดโรคนี้ การรักษาต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทางการแพทย์จากสหวิชาชีพ นอกจากนั้นการติดตามผู้ป่วยในระยะยาวควรกระทำเพื่อประเมินภาวะแทรกซ้อนทางจิตเวช และการกลับเป็นซ้ำ

คำสำคัญ วัยรุ่น, anorexia nervosa, โภชนบำบัด, โรคทางจิตเวช, ผลการรักษา

CHARACTERISTICS AND CLINICAL OUTCOMES OF ANOREXIA NERVOSA : SIRIRAJ HOSPITAL EXPERIENCE

MISS KAWITA TRIMETHA

Abstract

Background: Anorexia nervosa is an uncommon disease. Currently, an incidence of anorexia nervosa is increasing. In the Western countries, this disease was extensively researched. In Asia, some studies in China and Japan were conducted. However, there were a few research of anorexia nervosa in Thailand.

Objective: To study characteristics and outcomes of anorexia nervosa patients in Siriraj Hospital

Methods: Twelve adolescent patients diagnosed anorexia nervosa by DSM-IV criteria since 1998 to 2015 were recruited. Data were derived from the OPD cards and inpatient charts. Data consisted of the characteristics of patients, criteria for diagnosis anorexia nervosa, risk factors, treatments, outcomes, comorbidities and long-term complications.

Results: Twelve patients (1 male and 11 female) ranging in age from 12 to 14 years mainly had good educational score. The most common type was restricting. Psychological and environmental factors influenced the pathogenesis in some patients. Management was a holistic approach, consisting of nutritional support, treatment of organic complications, and psychological treatment. Most patients had psychiatric comorbidities such as depressive disorder, psychotic disorder, and anxiety disorder.

There was one patient (8%) who died from multisystem complications. Eleven patients (92%) recovered from anorexia nervosa without becoming chronic condition or recurrence.

Conclusions: Anorexia nervosa can cause organic complications, psychological complications, and death. Many factors influence the outcomes that need multidisciplinary healthcare personnel for treatment. Long-term follow up is important for assessing recurrence and psychological complications.

Keywords: Adolescent, Anorexia nervosa, Nutritional therapy, Psychiatric disorders, Treatment outcomes